

Ilmastonmuutokseen varautuminen maataloudessa -koordinaatiohanke

Riitta Savikko

riitta.savikko@luke.fi

puh 050 571 4548

Ilmastonmuutokseen varautuminen maataloudessa –hankkeen esittely

- Rahoitus Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta valtakunnallisena koordinaatiohankkeena 9/2018-8/2021
- 300 000 euroa

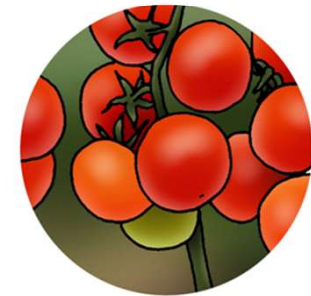
Työpaketteja

- Ilmastonmuutokseen varautumiseen liittyvien hankkeiden verkottaminen ja teemoittaiset hanketreffit
- Ilmastonmuutokseen varautumiseen liittyvien hankkeiden tukeminen
- Alueellisia tapahtumia maataloille, neuvojille ja opiskelijoille tueksi ilmastonmuutokseen varautumiseen
- Monikanavaista viestintää hanketoimijoiden, viljelijöiden, neuvojen ja opiskelijoiden tueksi ilmastonmuutokseen varautumiseksi

www.ilmastoviisas.fi

<https://www.facebook.com/ilmastoviisas/>

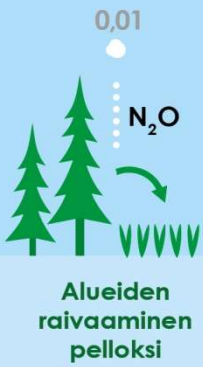
[Ilmastoviisas - uutiskirje](#)

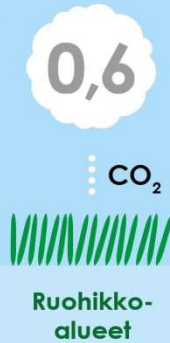
kuvat: Ville Heimala

Maataloudesta lähtöisin olevat kasvihuonekaasupäästöt

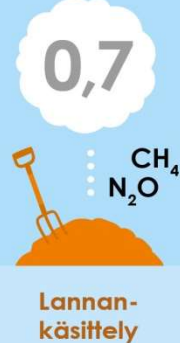
7,3

Maankäyttö, maankäytön muutokset ja metsätalous

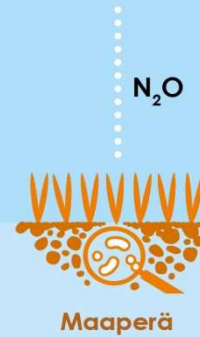

2,1

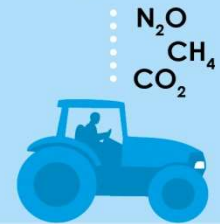

Maatalous

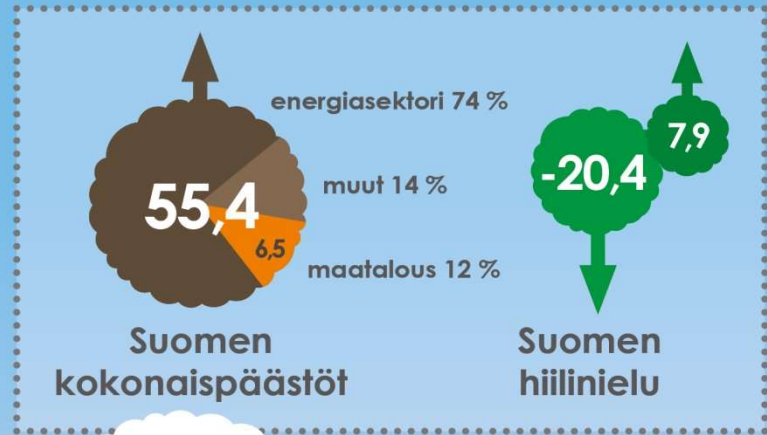
3,5

1,0

Energia

Maataloudesta lähtöisin olevien päästöjen raportointi YK:n ilmastopöytäkirjan mukaisessa raportoinnissa, luvut vuoden 2017 päästöjä, milj. tonnia CO₂-ekv. Viljelysmaiden CO₂-päästöt sisältää myös pellonraivauksen CO₂-päästöt. (Lähde: Tilastokeskus 2019. Suomen kasvihuonekaasupäästöt 1990-2018.) Tarkasteltaessa ruokatuotteiden ilmastovaikutuksia kasvihuonekaasupäästöjä syntyy myös mm. teollisuudesta, kaupasta ja logistiikasta.

Maatalouden haasteet

Kalvo:
Pirjo Peltonen-
Sainio ja Jaana
Sorvali 16.3.2017

Ääri-ilmiöiden

yleistyminen

Rikkakasvien

riskin kasvu

Kasvintuhoojien

riskin kasvu

Talvehtimisen

vaikeutuminen

Hallariskin

muuttuminen

Viljelymaan kunnan

heikkeneminen

Satovaihtelun ja

satokuilun kasvu

Sadon laadun

heikkeneminen

Kastelutarpeen

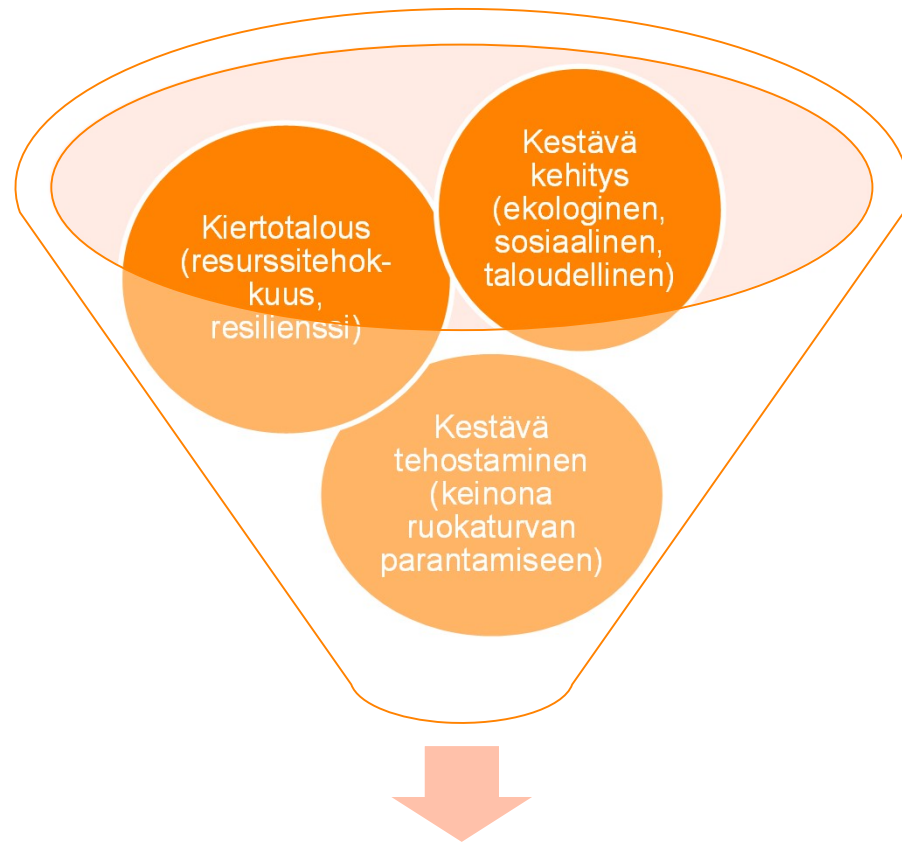
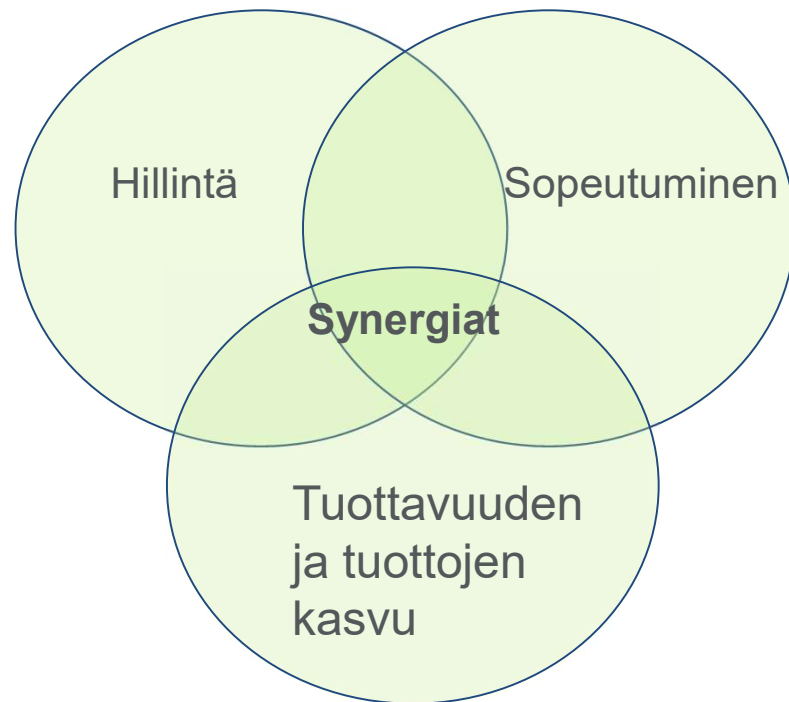
lisääntyminen

Eroosion ja

huuhtoumien kasvu

Ilmastoviisas maatalous – mitä se voi tarkoittaa? (Climate Smart Agriculture)

Ilmastoviisas maatalous

Aslihan Arslan, EPIC-FAO, 17.9.2014, www.fao.org/climatechange/epic

Ilmastoviisas maatalous tilatasolla

”Ilmastoviisas maatila on hyvin hoidettu kokonaisuus. Se ottaa huomioon sadontuoton ja tuotosten parantamisen, maan hyvän kasvukunnon ja toimivan vesitalouden. Keskeisiä toimia ovat viljelyn monipuolistaminen ja kasvipeitteisyys, muokkauksen vähentäminen, tuotantopanosten tarkennettu käyttö, lannan käsittely, eläinten ruokintastrategiat ja eläinaineksen kestävyys sekä energiaratkaisut.”

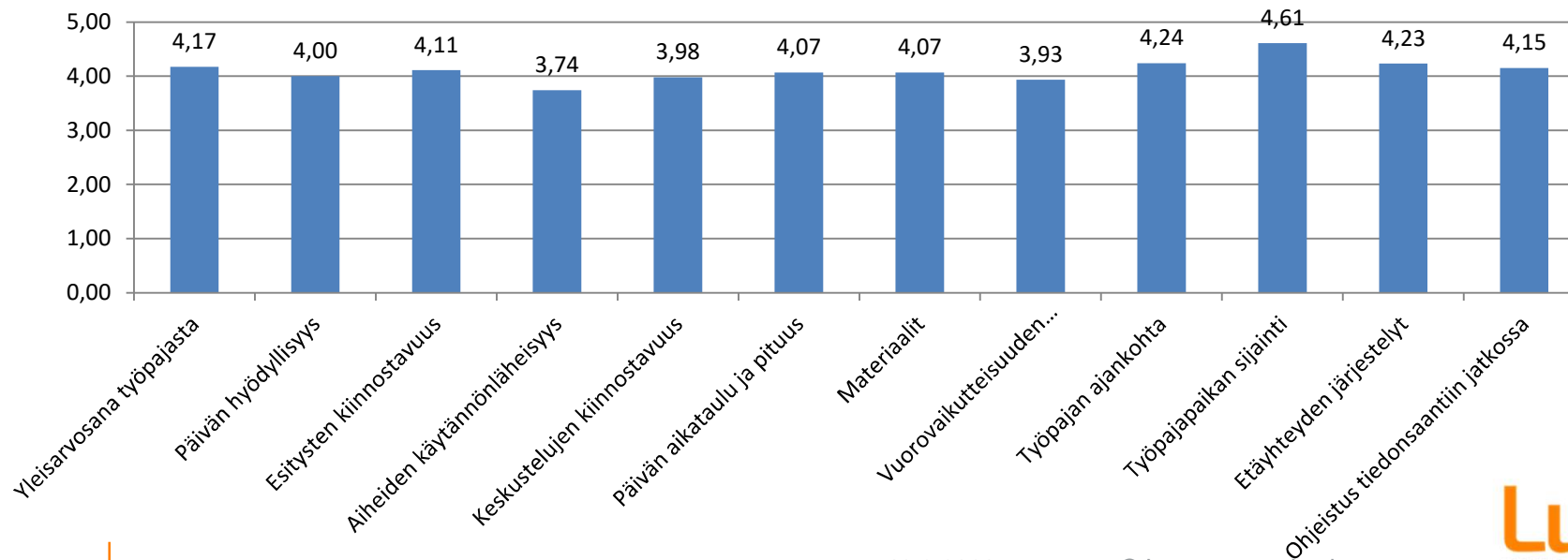

Lähde: Peltonen ym. 2019.
Ilmastoviisas maatilayritys

Aikaansaannoksia

Tapahtuma	Lkm	Live- osallistujia	Etä- osallistujia	Nauhoitusta katsottu 4.9.2020
Hanketreffit	2	70	50	
Työpajat	7	276	269	
Peltopäivät	3	113		
Webinaarit	14	410		2168

Työpajojen palautteen keskiarvo 2019

Vaikuttavuus?

Ilmastonmuutokseen varautuminen osana resilienssin kasvattamista

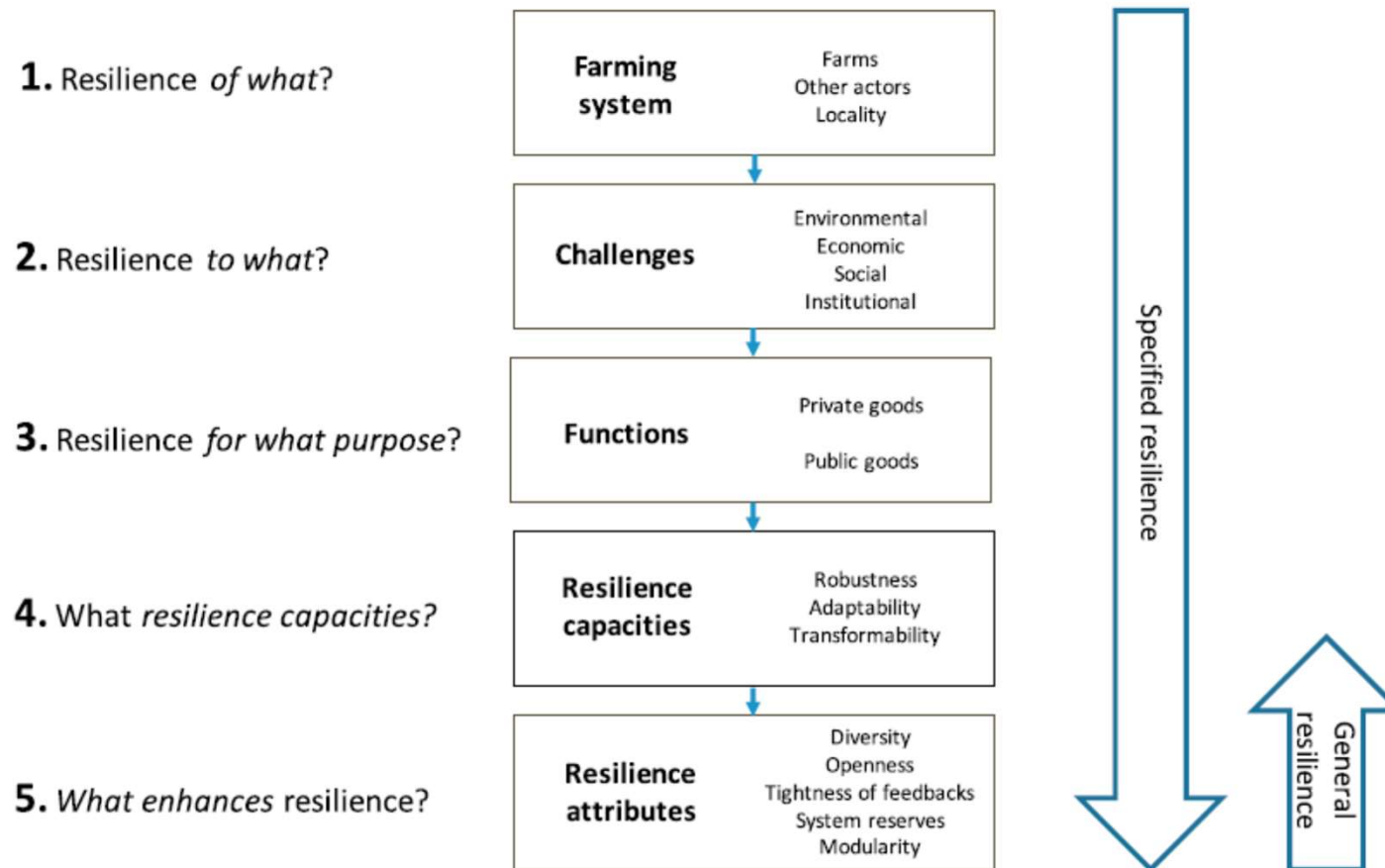

Fig. 2. Framework to assess resilience of farming systems.

Meuwissen, M.P.M. et al. 2019. A framework to assess the resilience of farming systems. *Agricultural Systems* (176), 1-10. <https://doi.org/10.1016/j.agry.2019.102656>.

Ilmastonmuutokseen varautuminen maataloudessa: jos vaikuttavaa, mikä paranee

Varautuminen peltoviljelyssä

Viljelijöiden toimet ja niiden kannustimet

- Salaojitusinvestoinnit
- Valkuaiskasvit viljelykierrossa
- Neuvo2020
- Maan hiilen lisääminen (vähän esillä nykytuissa)

Yhteiskunnallinen konteksti

- Kasvintuotannon ja kotieläintilojen yhteistyö, eriytymisen sijaan
- Vuokrapeltojen maan kasvukunnon hoito
- Pääsy resursseihin, esim. koulutus, neuvonta, lomitukset
- Viljelijöiden työn arvostus
- Kiinnostava ammatti tulevaisuudessakin
- Substanssiosaamisen lisäksi strategisen suunnittelun ja johtamisen taidot

Kiitos: Kaija Hakala, Karoliina Rimhanen, Anja Yli-Viikari

Resilienssi

= muutoskestävyys, maatalous- ja ruokaketjun toimintakyky reagoida esille tuleviin tilanteisiin, ja löytää ratkaisuja uusiin ongelmiin

Resurssit

- tilojen taloudellinen elinvoimaisuus
- asiantuntijaosaamisen ylläpitäminen

Monimuotoisuus

- Erilaisia lajikkeita ja kasvilajeja
- Toiminnallinen monimuotoisuus
- Toimeentuloa monesta lähteestä
- Tuo joustavuutta

Redundanssi

=päällekkäisyys

- useita ostokanavia hankkia kylvösiementä tai lannoitteita
- useita mahdollisuuksia minne tuotteet voi myydä

WWW.ILMASTOVIISAS.FI

PÄÄELINKEINOMME ON SYÖMINEN

Ruoantuotanto on arvokasta ja
elintärkeää - ennen, nyt ja
tulevaisuudessa

Ilmastonmuutokseen varautuminen
maaloudessa -koordinaatiohanke

Kiitos!